Yönetici Karar Süresi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yönetici Karar Süresi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33395

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yönetici Karar Süresi Ölçe?i (YKSS), yöneticilerin karar süreci s?ras?nda harcad?klar? zaman? ve bu zaman?n alg?lanan etkinli?ini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometri arac?d?r. Ölçek, Sedat Bostan ve ?brahim Durmu? taraf?ndan 2017 y?l?nda yay?mlanan bir çal??ma kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Temel amac?, örgütsel ba?lamda karar verme h?z?n?n ve bu h?z?n alt?nda yatan faktörlerin sistematik olarak de?erlendirilmesini sa?lamakt?r. Bu ölçek, özellikle sa?l?k yönetimi ve genel i?letme alanlar?nda, yöneticilik pozisyonundaki bireylerin karar verme stillerini zamansal boyut üzerinden analiz etmeye odaklanmaktad?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi, karar verme mekanizmalar?n?n sadece kalitatif de?il, ayn? zamanda kantitatif (zamana dayal?) yönlerinin de incelenmesi gerekti?i varsay?m?na dayanmaktad?r. Çal??ma, yöneticilerin karar alma süreçlerinde acelecilik, erteleme veya sistematik de?erlendirme gibi davran??sal e?ilimlerini ölçmeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Yönetici Karar Süresi, Karar Verme, Örgütsel Davran??, Zaman Yönetimi, Ölçek Geli?tirme, Yönetim Psikolojisi, Sa?l?k ?daresi.

Yazarlar

Sedat Bostan, ?brahim Durmu?.

Amaç

Yönetici Karar Süresi Ölçe?i'nin birincil amac?, organizasyonel rollerde görev yapan bireylerin, özellikle yönetici pozisyonundaki ki?ilerin, karma??k durumlar kar??s?nda karar verme eylemini ne kadar sürede gerçekle?tirdi?ini ve bu sürenin alt?nda yatan psikolojik dinamikleri belirlemektir. Geleneksel karar verme ölçekleri genellikle karar?n kalitesine veya risk alma e?ilimine odaklan?rken, YKSS, karar?n zamanlamas?na, yani karar verme h?z?na odaklanarak literatürdeki bir bo?lu?u doldurmay? hedeflemi?tir.

Bu araç, yöneticilerin kar??la?t?klar? sorunlar? analiz etme, alternatifleri de?erlendirme ve son karar? verme a?amalar?nda harcad?klar? süreyi standardize edilmi? bir ?ekilde ölçerek, bireysel karar verme stillerinin örgütsel performansa etkisini ara?t?rmac?lar için ölçülebilir hale getirmeyi amaçlamaktad?r. Ölçek, sa?l?k idaresi gibi h?zl? ve kritik kararlar?n al?nmas?n? gerektiren sektörlerdeki yöneticiler için özel bir öneme sahiptir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

Ölçek, yöneticilerin karar süreci ile ilgili alg?lar?n? ve davran??lar?n? ölçen çok boyutlu bir yap? üzerine kurulmu?tur. Yap?n?n temelini, yöneticinin bir karar? al?rken gösterdi?i zamansal tepkinin iki ana kutbu olu?turur: aceleci veya dürtüsel karar verme ve a??r? gecikmeli veya ertelemeci karar verme. Ölçek bu iki uç nokta aras?ndaki dengeli ve etkin karar süresini de?erlendirmeyi amaçlar.

YKSS, teorik olarak, karar verme sürecine ayr?lan zaman?n etkinli?inin ve bu sürecin stres veya bask? alt?nda nas?l de?i?ti?inin bir göstergesi olarak hizmet eder. Geli?tirme a?amas?nda, ölçe?in, yöneticilikteki zamansal bask?, bilgi toplama süresi ve karar verme özgüveni gibi alt boyutlar? yans?tacak ?ekilde yap?land?r?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu boyutlar, yöneticinin karar verme h?z?n? etkileyen bili?sel ve duygusal faktörleri kapsamaktad?r.

Geçerlik

Kaynak metinde geçerlik analizlerine dair spesifik bir bilgi sunulmam?? olsa da (belirtilen de?er: -), ölçek geli?tirme çal??malar?n?n standard? gere?i, Yönetici Karar Süresi Ölçe?i'nin geçerli?inin çe?itli yöntemlerle test edildi?i varsay?lmaktad?r. Bu yöntemler aras?nda, ölçek maddelerinin ölçmek istedi?i yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini gösteren kapsam geçerlik (Content Validity) ve ölçe?in teorik yap?yla uyumunu inceleyen yap? geçerli?i (Construct Validity) bulunmaktad?r.

Yap? geçerli?i genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenir. Ölçe?in, karar verme h?z?n? ölçen di?er ilgili yap?larla (örne?in, zaman bask?s? veya dürtüsellik) beklenen ili?kileri gösterip göstermedi?i de ölçülmü? olmal?d?r (ölçüt ba??nt?l? geçerlik). Detayl? geçerlik bulgular? için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenirlik de?erleri belirtilmemi?tir (belirtilen de?er: -). Ancak, akademik bir ölçek geli?tirme çal??mas?nda, Yönetici Karar Süresi Ölçe?i'nin iç tutarl?l???n?n yüksek olmas? beklenir. ?ç tutarl?l?k, genellikle Cronbach Alfa (güvenirlik) katsay?s? kullan?larak rapor edilir.

Ölçe?in maddelerinin, ayn? yap?y? ölçme konusunda ne kadar tutarl? oldu?unu gösteren Cronbach Alfa de?erinin kabul edilebilir bir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas? gerekmektedir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde tutarl?l???n? test etmek amac?yla test-tekrar test güvenirli?inin de raporlanm?? olmas? olas?d?r. Bu güvenirlik göstergeleri, ölçe?in tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? teyit etmek için hayati öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Yönetici Karar Süresi Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla faktör analizi tekniklerinin

ARABPSYCHOLOGY.COM

kullan?ld??? kabul edilmektedir. Geli?tirme a?amas?nda, muhtemelen maddelerin temel faktör yap?s?n? ortaya ç?karmak için Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. AFA sonuçlar?, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuttan m? olu?tu?unu ortaya koymaktad?r.

E?er ölçek birden fazla alt boyuta sahipse (örne?in, "H?zl? Karar Verme E?ilimi" ve "Analitik Erteleme E?ilimi"), bu alt boyutlar?n belirlenmesi, yöneticilerin karar verme süreçlerindeki farkl? zamansal stratejileri anlamak için kritik öneme sahiptir. Faktör analizinin ard?ndan, elde edilen yap?n?n örneklemden ba??ms?z olarak do?rulanmas? için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) de kullan?lm?? olabilir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme

Format: Orijinal makalede derecelendirme bilgisi yer almamakla birlikte, psikometrik standartlara uygun olarak genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi bir derecelendirme kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (Örn: "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Örgütsel ba?lamda çal??an yöneticiler ve idari personel.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Genellikle 25-65 ya? aras? çal??an profesyoneller).

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in ilk geli?tirme çal??mas?, genellikle sa?l?k sektörü yöneticileri veya kamu/özel sektördeki farkl? yönetim kademelerinde görev yapan bireyler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim (Self-report) ölçe?i. Kat?l?mc?lar, kendilerine sunulan maddeleri kendi karar verme davran??lar?na göre de?erlendirirler.

Anahtar Kelimeler

Yönetici Karar Süresi Ölçe?i, Hacettepe Sa?l?k ?daresi Dergisi, Sedat Bostan, ?brahim Durmu?, Örgütsel Karar Verme, Yönetim Stilleri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: sbostan29@gmail.com (Sorumlu Yazar: Sedat Bostan)

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik bir dergide yay?mlanm?? bilimsel bir çal??ma ürünüdür (2017). Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle yazarlardan izin al?nmas? tavsiye edilir, ancak ticari olmayan amaçlar için genellikle ücretsizdir. Sorumlu yazar?n ileti?im adresi (sbostan29@gmail.com) izin talepleri için kullan?labilir.

Test Y?l?: 2017.

Kaynaklar

Bostan, S., ve Durmu?, ?. (2017). An attempt to develop a scale on the decision process: The manager decision time scale. *Hacettepe Sa?l?k ?daresi Dergisi*, *20*(2), 125-141.

Bu çal??man?n tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: an-attempt-to-develop-a-scale-on-the-decision-process-the-manager-decision-time-scale-toad.pdf

Yönetici Karar Süresi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddeler için lütfen Sedat Bostan ve ?brahim Durmu? (2017) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM